

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Філологічні зошити. Літературознавство:

ЗБІРНИК СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ СТАТЕЙ

ВИПУСК II

Рівне – 2014

ББК 83
Ф 54
УДК 82

Філологічні зошити. Літературознавство: зб. студ. наук. ст. Вип. II / ред. кол. Б. М. Кир'янчук [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2014. – 120 с.

У збірнику вміщені студентські наукові розвідки, результати бакалаврських та магістерських досліджень з актуальних проблем українського літературознавства, теорії літератури, компаративістики та методики викладання української літератури. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 25 лютого 2014 р.)

Рецензент:

ШАНЮК В.І., кандидат філологічних наук, доцент (Національний університет водного господарства і природокористування).

Редакційна колегія:

ЗАХАРЧУК І.В., доктор філологічних наук, доцент;

БЕСТЮК І.А., кандидат філологічних наук, доцент;

КИР'ЯНЧУК Б.М., кандидат філологічних наук, доцент (головний редактор);

КИРИЛЬЧУК О.М., кандидат філологічних наук, доцент;

КРУПКА М.А., кандидат філологічних наук, доцент;

РОМАНИШИНА Н.В., кандидат філологічних наук, доцент;

ТХОРУК Р.Л., кандидат філологічних наук, доцент.

ЗМІСТ

БЕЗНОСКО ЮЛІЯ Детективний сюжет у романах Євгенії Кононенко «Імітація» та «Зрада».....	7
ЄВГЕЙЧУК ОЛЕНА Вивчення художнього твору в контексті творчості письменника як складова навчально-методичної системи	12
КОСТЮКОВИЧ ЯНА Експресіоністична модель творчості Осипа Турянського: автобіографічна повість «Поза межами болю. Картина з безодні»	15
КОШИНСЬКА ТЕТЯНА Авторська модель героя у романі В. Винниченка «Лепрозорій».....	19
КУТІНОВА МАРІЯ Дискурс містичного у повісті «Віки плывуть над Києвом» Антона Нивинського	25
МАЙДАНЕЦЬ ОЛЬГА Осмилення традиційної культури у романі Марії Матіос «Солодка Даруся»	29
МИСЮК ОЛЬГА Сучасна дитяча література у просторі Інтернету	34
МІНІЧ ОЛЬГА Своєрідність любовних історій у прозі Люко Дашвар	39
ОЛЕКСЮК АНТОНІНА Місто Рівне: концептуалізація топосу на літературній мапі («Рівне / Ровно (стіна): нібито роман» (2001) Олександра Ірванця).....	42
ПАНАЦЬУК ІРИНА Репрезентація національних характерів у романі Івана Нечуя-Левицького «Князь Ієремія Вишневецький».....	46
ПАРХУТА ЮЛІЯ Інтеграція навчального процесу як дидактична умова підвищення якості освіти школярів	50
ПАХНЮК КАТЕРИНА Інваріанти постаті жінки-матері у творах Володимира Винниченка (на основі драми «Чорна Пантера і Білий Ведмідь» та роману «Записки Кирпатого Мефістофеля»)	53
ПИЛИПЧУК ОЛЕНА Родинні драми у романі Люко Дашвар «Мати все»	58

РАДЧИК МАРИНА	
Незавершені «Вальдшнепи» М. Хвильового як генератор нових культурних смислів: повість «Аглая» А. Сокола та художній фільм «Вальдшнепи» (режисер О. Муратов)	61
РЕГРУТ ПАВЛО	
Роздвоєння особистості у психологічних студіях Миколи Хвильового та Михайла Коцюбинського	66
РОЗГОН КАТЕРИНА	
Психоаналітичні ідеї в літературі високого модернізму 1920-х років (повість «Смерть» Б. Антоненка-Давидовича)	72
РОЗЕМБОВСЬКА ЯНІНА	
Минуле крізь призму приватного досвіду (роман Володимира Лиса «Століття Якова»)	77
СОЗОНІК МАРІЯ	
«День гніву» Юрія Косача: літературна версія воєнного роману	82
СТРАВІНСЬКА ОКСАНА	
Вивчення творчості І. Нечуя-Левицького в школі як методична проблема	88
ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ	
Постать інтелігента в контексті естетичних пошуків української модерної літератури	91
ШОСТАК ОЛЬГА	
Новела Івана Франка «Сойчине крило» – твір про еміграцію й декадента	96
ЯКОВЛЕВА ОЛЕКСАНДРА	
Новела Тані Малярчук «Жінка і її риба» крізь призму «Закону Борхеса».....	105
<i>Шевченківський конкурс студентських наукових робіт</i>	
ПАХНЮК КАТЕРИНА	
Постать жінки-матері у творах Тараса Шевченка.....	109
САЙКО ОЛЕНА	
Бунтівник як героїчна модель Тараса Шевченка («Гайдамаки») та Михайла Коцюбинського («Дорогою ціною»).....	113
ЯРОШ ТЕТЯНА	
Жанр псалмів у поетичних доробках Тараса Шевченка та Петра Карманського	117

CONTENTS

BEZNOSKO JULIJA Detective devieces in plot of the novels <i>Imitatzija (Imitation)</i> and <i>Zrada (Betrayal)</i> by Yevgeniya Kononenko	7
YEVHEICHUK OLENA Context of Writer's Creative Works in Teaching of Fiction to Be an Element of Methodical System	12
KOSTYUKOVYCH JANA Expressionistic Mode of Osyp Turyanskyi's Writings: Autobiographical Narrative in <i>Poza mezhamy bolyu. Kartyna z bezodn'i (Out of pain limits. Painting from a Abyss)</i>	15
KOSHYNSKA TETYANA Author Model of Hero in Novel <i>Leprosarium</i> by Volodymyr Vynnychenko	19
KUTINOWA MARIYA Discourse of mystique in romance <i>Wiky plywut nad Kyiv'om (Ages to be passing beyond Kyiv)</i> by Antyn Nyvynskyi	25
MAIDANETS OLGA An Idea of Traditional Culture in Novel <i>Solodka Darusya (Sweet Darusya)</i> of Mariya Matios	29
MYSYUK OLGA Contemporary Children Literature in Internet Media.....	34
MINICH OLGA Original Elements in Love Stories of Lyuko Dashwar's Prose.....	39
OLEXYUK ANTONINA Rivne a Town: to Write down a Concept Having Got from the Topos on Literary Map	42
PANASCHUK IRYNA Representation of Nation Characters in Novel <i>Jeremiah Vyshnevezkyi the Prince</i> by Ivan Nechui-Levytskyi	46
PARCHUTA JULIYA Integration in Teaching Process as Didactic Basis to Rise Level of Pupil Education.....	50
PAKHNIUK KATHERYNA Invariants of a Mother-figure in Volodymyr Vynnychenko's Writings	53
PYLYPCHUK OLENA Family Conflicts in Novel <i>To be Possessed Everything</i> by Lyuko Dashwar.....	58

RADCHYK MARYNA

Unfinished Novel *Valdshnepy (Woodcocks)* by M. Hvylovyyi to Be a Generator of New Cultural Senses: Tale *Aglaya* by A. Sokhola and Film *Valdshnepy (Woodcocks)* by Producer O. Muratov..... 61

REHRUT PAVLO

An Idea of Split Personality in Psychological Fiction of Mychola Hkvylovyyi and of Mychailo Kotsyubynskyi..... 66

ROZGON KATHERYNA

Psychoanalytic Theses in Fiction of High Modernism in 1920-th Years (Tale *Smert' (Death)* by B. Antonenko-Davydovych)..... 72

ROZEMBOVSKA IANNINA

Past in the Light of Personal Experience (Novel *Stolittya Yakova (The Century of Jacob)* by Volodymir Lys) 77

SOZONIK MARIA

Den Hniwu (Dies Irae) by Yuriy Khosach as fiction version of battle novel..... 82

STRAWINSKA OXANA

Problem with Methods in School Teaching of Creative Works by I. Nechui-Levytskyi..... 88

TKHACHUK VALERIYA

Figure of Intellectual in Context of Aesthetics Tendencies of the Ukrainian Contemporary Literature..... 91

SHOSTAK OLGA

Short Story *Soichyne Khrylo (Jay Wing)* by Iwan Franko Is an Writing about Emigration and Figure of Decadent..... 96

YAKOVLEVA OLEXANDRA

Short Story *Zhinka ta jiji ryba (Woman and Her Fish)* by Tanya Malyarchuk in Prism of *Rule of Borges*..... 105

Contest of Student Study Dedicated to Anniversary of Taras Shevchenko's Birth

PAKHNYUK KATHERINE

Mother-figure in Shevchenko's Writings..... 109

SAIKO OLENA

Rebel as Hero Mode in Texts *Hajdamaky (Insurgents)* by Shevchenko and *Dorohoyu Tsinoyu (It Costs Dear)* by Mychailo Kotsyubynskyi..... 113

YAROSH TETYANA

Genre of Psalms in Poetry by Taras Shevchenko and Petro Karmanskyi..... 117

Ольга Мисюк*Науковий керівник – доктор філ. наук Захарчук І.В.*

СУЧАСНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА У ПРОСТОРІ ІНТЕРНЕТУ

У статті подано короткий опис та характеристику найвідоміших та найпопулярніших інтернет-ресурсів у галузі дитячої літератури.

Ключові слова: дитяча література, інтернет-видання, онлайн-бібліотека.

This article proposes a brief description and characteristics of the most famous and most popular online resources in the field of literature for children.

Key words: literature for children, online edition, online library.

Актуальність дослідження зумовлена активним і потужним розвитком дитячої літератури як вагової складової літературного життя і формування світоглядного начала в підростаючого покоління. З кожним днем приділяється усе більше уваги дитячій літературі, зокрема українській. Популяризуються не лише класики цієї галузі, але й сучасні письменники. Сьогодні доступ дітлахів до книжок можна назвати обмеженим. Серед причин варто виокремити недостатню забезпеченість бібліотек якісними новими виданнями та високі ціни в книгарнях. Отже, фактор використання Інтернету як інформаційного та виховного ресурсу для малечі є вагомим як для батьків, так і для вчителів і науковців. Тож які саме сайти варто використовувати, які будуть корисними та цікавими?

Питання розповсюдження дитячої літератури в Інтернеті неодноразово піднімала у своїх працях «Як ведеться дитячій літературі в Інтернеті?» та «Дитяча література в Інтернеті: де, що і як» Наталя Марченко – книгознавець, критик, автор-координатор ресурсу «КЛЮЧ» Національної бібліотеки України для дітей. У цих статтях вона аналізує найкращі сайти, які доцільно використовувати для вибору літератури для дітей. Дослідниця зауважує, що автор, який має свою сторінку або сайт, стає популярним і знаним, його більше читають та обговорюють. Піднято питання вікового поділу, тобто, що старше покоління зупиняє свій вибір на творах ще радянських («Мойдодир», «Чудо-дерево» і т.д.). Зате сучасні діти взагалі втрачають навички користування бібліотекою.

Наталя Марченко актуалізує проблему покинутості дитячої літератури – більшість критиків часто забувають про її існування. Авторка вважає, що досить чекати допомоги – потрібно самим авторам та небайдужим людям робити усе можливе, аби піднести літературу для дітей на рівень «старшої сестри», тобто дорослої літератури.

Теми дитини в мережі торкається у своїх публікаціях український журналіст і письменник Олекса Гаврош. Він говорить про те, що сьогодні молодше покоління нехтує читанням класики як світової, так і української заради «вклякання за комп'ютером, яке захоплює настільки, що й на вечерю не докличешся»[1]. Автор зауважує, що дітям не цікаво читати, а розвинути

в них те захоплення практично неможливо. Примус, в цьому випадку, – не панацея, «хоча в такий спосіб хоч дещо залишається в дитячій голові. Але чи в серці?» [1]. Справедливо зазначено, що ще кілька років тому тема дитини в Інтернеті навіть не розглядалась, але з плином часу та розвитком технологій ця галузь стає все актуальнішою. Також у статті подано короткий огляд інтернет-ресурсів дитячої літератури, піднято проблемні питання, та, на жаль, не запропоновано хоча б приблизних шляхів розв'язання цих проблем.

На сьогодні мало досліджень, присвячених темі дитячої літератури в Інтернеті, та й ті, що є, не завжди повністю охоплюють усі грані цього складного та досить актуального питання. На наш погляд, саме праці Наталі Марченко є найоб'єктивнішими та ґрунтовними, але це й зрозуміло, адже авторка намагається усіма своїми силами знайти розв'язання проблеми популяризації сучасної української дитячої літератури як загалом, так і в мережі зокрема.

Тож метою нашого дослідження є оприявлення ролі Інтернету в розвитку сучасної української дитячої літератури. Для реалізації мети було поставлено такі завдання: проаналізувати та систематизувати деякі сайти, присвячені літературі для дітей, обґрунтувати необхідність таких джерел та порівняти різницю між впливом Інтернет-видань і класичних друкованих книжок та журналів на молоде покоління.

Для початку варто зазначити, що інтернет-ресурси, пов'язані з творчістю для малят, школярів та юнацтва, можна умовно поділити на онлайн-бібліотеки, блоги письменників, інтернет-магазини дитячої літератури, сайти видавництв та бібліотек, електронні версії періодичних видань тощо.

Пропоную звернути увагу на дитячі публічні онлайн-бібліотеки. Однією з найвідоміших та досить якісних є сторінка «Читанка», яка, на відміну від інших ресурсів, наповнена не лише творами, відібраними за принципом «я читав», а й має чималий архів малопоширених книг та часописів і колекцію ілюстрацій до дитячих книжок 690 художників. На цьому сайті представлені твори лише класиків дитячої літератури та давно забутих письменників. Як зазначають авторки цього веб-проекту, сучасну книгу можна купити в магазині, вони ж намагаються повернути до життя давніші твори. Сайт співпрацює з букіністами, тож за бажанням людина може придбати собі книгу.

Гарно заявив себе сайт «Весела абетка», який більше орієнтовано на дошкільнят і дітей молодшого шкільного віку. Саме тут можна знайти різні варіанти абеток, казки, усмішки, приказки, скоромовки, загадки, лічилки. Також є розділ «читанка», де розміщено певні видання, у тому числі й аудіоверсії. На сторінці з відгуками користувачі обмінюються інформацією, виявляють недоліки представлених книг. Переглядаючи ці записи, можна зустріти безліч подяк адміністраторам за добір гарної літератури для малят.

Щодо такого виду як блог, то хочеться виокремити сторінку Івана Андрусика на сайті «Українська правда». Хоча там оновлення не такі вже і часті, але кожне повідомлення висвітлює певну актуальну проблему,

пов'язану з літературою, культурою та освітою. Зокрема, в одному зі своїх «постів» автор говорить про премію ім. Лесі Українки. Іван Андрусак зауважує, що шанси перемогти в такій номінації мають лише члени журі, і ставить питання: чи слід бути пішаками в чийсь грі? У коментарях до цього повідомлення користувачі та читачі писали, кого ж все таки варто номінувати на цю премію.

Було заявлено сторінку письменниці, журналістки та перекладачки Лесі Ворониної, але наразі вона зникла.

Загалом авторських сторінок малувато, як і повноцінних сайтів дитячих письменників. Такі сайти «зазвичай є електронною добіркою творів автора, а не засобом самовияву чи спілкування з аудиторією» [3].

У пригоді можуть стати також книжкові інтернет-магазини, які допомагають зекономити час і без того зайнятим батькам. На жаль, часто такі сайти виглядають «бліді» та не надають ні рецензій, ні критичних статей до пропонованих видань. Хоча є й винятки. Так, наприклад, сторінка «Арт-Вертеп» - це інтернет-крамниця, мистецький портал. Потенційні покупці можуть не лише знайти інформацію про вибраний товар, але й поспілкуватись, дізнатись останні новини у світі мистецтва і літератури.

Говорячи про сайти видавництва, не можна не згадати сторінку найвідомішого дитячого видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». На ній розміщено анонси, посилання на рецензії, стислі відомості про авторів та ілюстраторів книжок для дітей. Але цей сайт і подібні до нього («Гран-Т», «Видавництво Старого Лева», «Теза» тощо) виконують лише ознайомчу роль.

На сьогодні більш як 35 бібліотек для дітей мають власні сайти чи сторінки в Інтернеті, частина створила власні блоги. Дитячі, юнацькі та іноді навіть шкільні бібліотеки сформували розгалужену систему електронних ресурсів, де зосереджено більшість інформації про різноманітні видань для дітей, дитячих письменників, ілюстраторів тощо.

Переходячи до електронних версій періодичних видань, адресованих дітям, можна виокремити відомі ще з середини дев'яностих «Пізнайко» та «Казковий вечір». На них користувач може не лише ознайомитись із газетою або журналом, а й взяти безпосередню участь у творенні наступного номеру. Також на таких сторінках можуть відбуватися інтерактивні конкурси для дітей та й загалом вони оформлені так, щоб якнайбільше зацікавити малечу.

Слід також відзначити посилення критики щодо дитячих видань. Багато критичних статей та рецензій можна знайти на сайті «ЛітАкцент», особливо у розділі «Літачок», який присвячено аналізу та популяризації дитячої літератури.

Ми вважаємо, що варто виокремити електронний ресурс «КЛЮЧ» («Краща література юним читачам»), який розміщено на сайті Національної бібліотеки України для дітей. Автором-координатором цієї сторінки є Наталя Марченко, вона визначає її як «простір, покликаний активізувати увагу суспільства до дитячої книжки як унікального соціокультурного явища» [2]. Ресурс має такі оригінальні розділи: «Знакові книги»

(визначальні українські твори для дітей і культури загалом), «Книжкові новинки» (нові видання для молодшого покоління і не тільки, одразу вказано, на який вік орієнтовано твір), «Забуті книжки» (призабуті, але все ж цікаві твори українських дитячих письменників), «Слово письменникові» (відображена думка авторів про сучасний стан літератури для дітей), «Під ключ!» (книжки, не варті уваги або й небезпечні для дітей), «Наукові дослідження» (представлені суто наукові публікації). На сторінці розміщено досить багато посилань на інші ресурси, які доповнюють загальну картину. Також цікавим для небайдужих до проблем і здобутків вітчизняного книговидання для дітей буде розділ під назвою «Дискусійний клуб».

Не можна оминати увагою хоча й дещо давню, та все ж актуальну подію – круглий стіл на тему «Дитяча література в Інтернеті», який відбувся 22 грудня 2011 року. У ньому взяли участь не лише письменники різних поколінь, а й викладачі ВУЗів, бібліографи провідних бібліотек Києва та представники низки видань для дітей. Було піднято багато цікавих тем та питань, визначено основні проблеми дитячої літератури, намічено шляхи їх подолання.

Загалом тенденції просування дитячої літератури в Інтернеті можна визнати позитивними: постійно збільшується кількість спеціалізованих сайтів, розвивається розгалужена система реклами на сторінках з «дорослою літературою», покращується якість критичного матеріалу. Та й не лише в мережі добре пропагується література для малечі. У школах намагаються усе більше вводити твори сучасних авторів, хоча їхня кількість у шкільних бібліотеках все таки недостатня. Але головною проблемою залишається те, що діти мало читають як класичних друкованих видань, так і з електронних ресурсів. Нам видається, причиною того є незацікавленість молоді у читанні як загалом, так і книги зокрема. Як подолати цю проблему?

Давайте задумаємося, як діти дізнаються про нові ігри та фільми? По радіо, на вулицях і в Інтернеті реклама кричить про вихід нового кіно. Чому б не зробити те саме з книгою? У всьому світі вже давно популярний жанр бук-трейлера. Їх створюють як на твори класиків, так і на новинки літератури. Діти не люблять сухих анотацій, ба більше, – малеча навіть не знає, що це. А чим керуються батьки, купуючи (скачуючи) малятам нову книжку, – яскравою обкладинкою (на щось більше рідко коли мають час).

Ще одним досить непоганим способом популяризувати книгу можна назвати читання уривків твору відомими людьми. У цьому випадку головне – щоб читці були популярними серед потенційних покупців видання.

Звісно, реклама книги коштує грошей, але якщо зацікавити дитину в конкретному творі, дати поштовх її уяві, відкривши завісу таємниці, то вона не відчепиться від батьків, поки не отримає бажане. Можна продати будь-що, головне гарна та цікава реклама, то чому б не продавати якісні твори для дітей? За останні роки значно поліпшився стан книговидання, у світ виходить усе більше вартісних книжок, але про це, на жаль, не відомо широкому загалу (знають лише автори того самого жанру, критики і мала кількість звичайних читачів). На нашу думку, саме брак інформації є однією

з причин малого попиту на літературу в цілому і на друковану зокрема.

Тож правильним було б як з боку влади, так і з боку усіх небайдужих, видавців та авторів розвивати сучасну українську дитячу літературу, популяризувати її. Допомогли б у цій справі конструктивна критика та підвищення якості творів. Діти – наше майбутнє, тож слід дбати про їхній розвиток, у тому числі духовний та культурний, а в цьому плані завжди найкращим помічником була книга.

Джерела:

1. Гаврош О. Дитячу серце в нетрях Інтернету: [Електронний ресурс] / О. Гаврош. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2010/12/24/dytjache-serce-v-netrjah-internetu>.
2. Марченко Н. Дитяча література в Інтернеті: де, що і як: [Електронний ресурс] /Н. Марченко. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/1351>.
3. Марченко Н. Як ведеться літературі для дітей в Інтернеті?/ Н.Марченко // Літературна Україна. – 2010. – 23 грудня. – С.15.
4. Савка М. Стан сучасної української літератури для дітей та підлітків / М. Савка // Зарубіжна література. Шкільний світ. – 2010. – № 47. – С. 12-14.